

VEČERNIK

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XIV.
Štev. 19

TELEFON UREDNIŠTVA: 25-67
UPRAVE: 25-67 in 28-67
POSLOVALNICA CELJE, Prešernova 3, tel. 280
POŠTNI ČEKOVNI RAČUN 11.409

Maribor, sreda 24. januarja 1940

NAROCNINA NA MESEC
Prejeman v upravi ali po pošti 14 din.
dostavljen na dom 16 din, tujina 30 din

Cena
din 1.—

Mir na jugovzhodu v interesu vseh sil

Zadovoljnost v Nemčiji s posredovalno vlogo Jugoslavije - Madžarsko-romunska in romunska bolgarska vprašanja naj se ob garanciji velesil rešijo po sedanji vojni - Jugovzhod bo za izid vojne usodnega pomena

BERLIN, 24. januarja. DNB. Nemški tisk piše zelo simpatično o Jugoslaviji, zlasti v zvezi s sestankom Cincar-Markovića z Gaićem v Vrhu, in hvali posredovalno vlogo Beograda pri odpravljanju nesoglasij med Madžarsko in Romunijo, zlasti pa še med Romunijo in Bolgarijo. Gre za to, da dobi Bolgarija zagotovila, da bodo njene težnje uresničene po vojni. Nemčija stoji na stališču, da se politika statusa quo na Balkanu sedaj ne menja, ker bi mogla vsaka sprememba na jugovzhodu politično in gospodarsko škodovati tudi njej. Kar tiče Italije, se trudi nadlicirati zaveznike v boju proti boljševizmu. Naj bi se pa zgodilo v sedanjem trenutku kar koli, v Berlinu vlada prepričanje, da bo postal splošni položaj spomlad, ko se bodo pričele odkrite sovražnosti, dosti jasnejši. Evropski jugovzhod igra v tej vojni usodno vlogo, kakor jo je igral v prejšnji, zaradi tega obrača Nemčija v sedanjem trenutku vse svoje poglede na jugovzhod.

SODBA ITALIJSKEGA TISKA

RIM, 24. januarja. United Press. Vprašanja, od katerih je odvisna ureditev romunsko-madžarskih in romunsko-bolgarskih vprašanj, predstavljajo najvažnejšo stran diplomatske akcije, ki se sistematično izvaja za ureditev razmer na Bal-

kanu in v Kodonavju, in v zvezi s tem naglašajo italijanski tisk, da je že mogoče zaznamovati neke uspehe, ki napovedujejo postopno sporazumno rešitev vseh obstoječih sporov. Pričakuje se tudi, da bo konferenca zunanjih ministrov bal-

kanskih držav v Beogradu mnogo doprinesla do razčiščenja ozračja in se tudi ne izključuje možnost, da bo mogoče rešitev vseh teh vprašanj postaviti v okvir širšega balkansko-podonavskega sodelovanja, ki bi dobilo za to potrebne pogoje z nadaljnjim razvojem dogodkov, dočim bi se že sedaj manifestirala nedvomna solidarnost vseh zainteresiranih držav v obrambi proti eventualni nevarnosti, ki bi ogrozila mir v tem delu Evrope. V tem oziru se italijanski tisk ne strinja z mnenjem francoskega publicista Sauerweina, da vprašani, ki obstajajo med Romunijo in Madžarsko na eni in Romunijo in Bolgarijo na drugi strani, ni mogoče urediti potom neposrednih medsebojnih pogajanj. Odbijajoč to mnenje pa objavlja tudi italijanski tisk brez komentarja članek Sauerweina, ki ga je napisal

v londonskih »Times«. V tem članku pravi, da obstaja samo ena sama možnost za ureditev položaja v Podonavju in na Balkanu, t. j. da Italija odločno nadaljuje svojo miroljubno akcijo. Pri tem pa meni francoski publicist, da bi mogli to akcijo podpreti tudi obe zahodni demokraciji, da bi se tako ustvarila gospodarska fronta, ki bi obsegala vse države južnovzhodne Evrope ter zagotovila skupno obrambo miru, dočim bi Italija, Francija in Anglija dale kot neposredno zainteresirane na razvoju dogodkov v Sredozemlju, skupno izjavo, s katero bi jamčile, da se bodo vsa omenjena sporna vprašanja rešila na pravični podlagi, in sicer v primernem času, ko bo sedanja evropska vojna končana.

Finci preprečili nevaren sovjetski poizkus

Sovjetska vojska je skušala s predorom nad Ladoškim jezerom priti za hrbet Mannerheimovi obrambni črti - Podrobna poročila o dogodkih na bojiščih

MOSKVA, 24. januarja. Havas. Leninografsko vrhovno poveljstvo poroča: Na odseku Uhte in Repolija delavnost izvidniških oddelkov. V odseku Petrozavodsk delavnost pehotnih čet. Na Karelijski ožini topniški boj in izvidniška delavnost. Sovjetska letala so izvršila več poletov z namenom bombardiranja in izvidov.

FINSKO BOJNO POROČILO

HELSINKI, 24. jan. DNB. Finsko vojno poročilo javlja: »Na Karelijski morski ožini je bila ponekod velika artilerijska živahnost. Med Sumo in Muolarjevijem so naše čete odbile močan poizkus sovražnega predora. Severozahodno od Ladože se boji nadaljujejo, vsi sovražni napadi so bili z velikimi izgubami odbiti. Čete so zavzele nekaj sovražnih utrjenih točk in se polastile tankov. Močno streljanje je bilo med Ajtojokijem in Ilomantijem. Sovjetski napadi pri Ajtojokiju so bili zavrnjeni. Drugod ni bilo posebnih dogodkov. Obalne baterije so uspešno obstreljevale ruske ladje. Sovražna letala so bombardirala nekatere kraje, nad Karelijsko ožino so bili sovjetski lovci zelo aktivni, severno od Ladoškega jezera pa bombniki. Finska izvidniška letala so pomagala artileristom pri streljanju na sovražnika.«

SOVJETSKI POIZKUSI NAD LADOGO

HELSINKI, 24. jan. Reuter. Sovjetska vojska se je z močnimi napadi vrgla na oni del fronte, ki leži severovzhodno od Ladoškega jezera. Ta del bojišča je za Fince življenjskega pomena. Težko je verjetno, da bi se sovjetom posrečilo predreti, vendar je v tem primeru treba naglasiti, da bi sovražnik lahko obšel jezero in od zadaj napadel Mannerheimovo utrbeno črto. Zadnja finska poročila javljajo, da se je posrečilo zavrniti vse sovražne poizkuse, predreti ta del fronte. Sovjetske edinice, ki napadajo v velikih množicah hkrati, imajo občutne izgube. Pod zaščito artilerijskega ognja se vale čete za četo na finske postojanke. Finci čakajo, da pride sovražnik na določeno razdaljo, nakar se vržejo z uničujočim ognjem nani. Z velikimi izgubami se mora sovražnik umakniti. Posebno podoba hudih bojev nudi odsek pri Kolandijokiju, kjer so vložili sovjeti velike napore, da bi prebili finsko bojno črto.

FINSKA ZMAGA SEVERNO OD LADOGA

HELSINKI, 24. jan. Havasov posebni poročevalec brzojavlja: Sovjetska ofenziva na severu in severovzhodu od Ladoškega jezera se je sesula ob silovitem protinapadu finskih čet, podprtem od topniškega ognja. V zadnjih dveh dneh so Rusi na tem sektorju kakor na drugih izgubili na tisoče mož. Finske čete so uplenile veliko število protiletalskih topov. Pričakovati je, da se bodo ob Ladoškem jezeru razvile še važne operacije. Na tem sektorju se je pripetilo tudi tole: Kakih 200 rdečih vojakov se je brez orožja in z dvignjenimi rokami približalo neki fin-

ski četi 60 mož. Prišli so, da bi se predali, čim pa so dospeli do finskih črt, so izveliki skrite ročne strojnice in sesuli točo krogel na Fince, od katerih je padlo kakih 50 mož. Nekaj minut pozneje je finsko čopništvo uničilo ta ruski oddelek. Na fronti pri Salli se položaj ni spremenil. Sovjetske čete se držijo še nadalje na svojih utrjenih postojankah.

USPEH FINSKEGA LETALCA

HELSINKI, 24. jan. Havas. Finski letalec Jorma Sarvanto je v manj ko štirih minutah sestrelil šest sovjetskih letal. Ko je bil naznanjen sovražnikov napad, se je takoj dvignil s svojim letalom in se spu-

Očitki nevtralnih držav zaveznikom

RIM, 24. Diplomatski urednik agencije Stefani javlja: »Churchillov govor je v vseh nevtralnih državah naletel na živo reakcijo. Sam angleški tisk je naglasil slab sprejem tega govora, zato dostavlja, da izjave prvega lorda admiralitete niso izraz uradnega mnenja Velike Britanije. Razlogi, ki jih nevtralni tisk navaja proti Churchillovim izjavam, se lahko takole obeležijo: Če bi nevtralne države pristopile k intervenciji, bi bila nezbežna posledica, da bi se takoj znašle v sedanjem vojnem stanju vojskujočih se držav. Tega pa nevtralci nočejo in jih takšni vidiki tudi ne zanimajo. Velika Britanija ni niti malo pomagala Poljski, čeprav so jo vezale za to garancije. Vlada Velike Britanije tudi ni intervenirala v

korist Finski, ne pretrgala vezi z državo, ki je Finsko napadla. Anglija in Francija nista napovedali vojne sovjetski Rusiji in delata le v lastnem interesu, ki je pa lahko nasproten nevtralnimi državam. Nekateri nevtralni države so na Churchillov govor že jasno odgovorile. Belgija kakor Holandija je odločena, da brani svojo nevtralnost. Tudi Švedska je po svojem predsedniku vlade jasno odgovorila, v prestolni besedi Norveške je bil naglasen nevtralni cilj skandinavskih držav. Švica želi v vsakem primeru ostati daleč od sporov, glede podonavskih in balkanskih držav kažejo vsi znaki, da hočejo tudi one ostati nedotaknjene od vojne vihre.«

Nemčija, nevtralci in Zveza narodov

CURIH, 24. jan. »Basler Nachrichten« poročajo iz Londona: Kar tiče zadnjih govorov Halifaxa in Churchilla, smatrajo na nemških odločujočih mestih, da so znak za to, da se pokrene z nemške strani ponovno akcija o vprašanju, ali je nevtralnost malih držav združljiva z nadaljnjim članstvom v Zvezi narodov. Nemčija sto-

ji namreč na stališču, da je to dvoje nezdržljivo. Pričakuje se zato, da bo Nemčija v kratkem odgovorila na Halifaxov in Churchillov govor in poslala nevtralnim državam poziv, da izstopijo iz Zveze narodov. Ta poziv bo stavljen nevtralnimi državam v odločni obliki.

Angleški rušilec „Exmouth“ potopljen

LONDON, 24. jan. Havas. Mornariško ministrstvo naznanja z obžalovanjem, da je rušilec »Exmouth« bil potopljen ali od-

mine ali od torpeda in da se je bati, da nihče od posadke ni preživel te katastrofe. Njihove rodbe so že obveščene. — »Ex-

mouth« je bil zgrajen, l. 1934 in je stal 330 tisoč funtov. Oborožen je bil s 5 štiri in pol-palčnimi topovi in šestimi topovi manjšega kalibra. Posadka je štela 175 častnikov in mornarjev.

SOVJETSKI LETALSKI NAPADI

HELSINKI, 24. jan. Havas. Posebni poročevalec agencije Havas poroča: Sovjetska letala, ki so bombardirala finska mesta, so napravila veliko škodo, zlasti veliko pa je število človeških žrtev v Hjalmsalmiju. V Nurmisu je bomba padla na bolnišnico in ubila več zdravnikov, bolničark in bolnikov. Zelo veliko bolnikov pa je težko ranjenih. Po bombardiranju bolnišnice so sovjetska letala, leteč zelo nizko, streljala iz strojníc. V teku včerajšnjega dne je bilo na deset raznih krajih mesta vrženih čez 400 bomb. Finci so zbili devet sovražnih letal.

mouth« je bil zgrajen, l. 1934 in je stal 330 tisoč funtov. Oborožen je bil s 5 štiri in pol-palčnimi topovi in šestimi topovi manjšega kalibra. Posadka je štela 175 častnikov in mornarjev.

LONDON, 24. jan. Havas. Kontratorpedovka »Exmouth« je druga, ki je bila potopljena pretekli teden in pete od začeta vojne. Tekom preteklega tedna je bila potopljena tudi »Greenville« in je pri tem izgubilo življenje 8 mož, dočim jih je bilo 75 ranjenih.

OSLO, 24. jan. Havas. Parnik »Sidsford« iz Haugesunda s 4400 tonami se je pred škotsko obado potopil. Ni še znano, ali je zadel na mino ali je bil torpediran. Posadko je rešila neka druga norveška ladja, samo usoda 5 mornarjev še ni znana.

KANADA UVEDLA NADZORSTVO IZVOZA

OTTAWA, 24. jan. Havas. Kanadska vlada je uvedla nadzorstvo nad izvozom blaga v nevtralne države, ki meje na Nemčijo ali stoje pod njeno kontrolo. To nadzorstvo se bo izvajalo zlasti nad izvozom pšenice, ker je bilo v zadnjem času na svobodnem tržišču v Winipegu prodanih milijon ton pšenice Sovjetski zvezi, a obstaja sum, da je ta pšenica namenjena Nemčiji.

ONEMOGOCITEV DOBAV BENCINA NEMCIJI

LONDON, 24. jan. Havas. Minister za gospodarsko vojno je izjavil v parlamentu, da so storjeni vsi praktični koraki, da se onemogoči Nemčiji obnavljati svoje zaloge bencina iz nevtralnih držav.

Maribor, 24. januarja.

Svetovna vojna je naučila državnike, da so v sedanjem evropskem sporu že zgodaj segli po racionalizaciji ljudske prehrane. Tako Nemčija kakor zavezniki so v prvih dneh vojne računali s tem, da bo treba utesnjene zaloge prilagoditi prilikam za primer, da bi se sedanji boji zavlekli v leta.

Angleški prehranbeni zakon, ki je 8. t. m. uvedel varčevanje v prodaji živil, je prišel sedaj mnogo prej kakor v svetovni vojni, ko so segli po njem šele 25. februarja 1918. Tedne pred tem je bilo videti na angleških ulicah skoro poldrug milijon ljudi, ki so v dolgih kolonah čakali pred trgovinami, da bi prišli do svojega deleža. Samo na dan 24. februarja 1918 je bilo v vele mestu pol milijona prebivalcev, ki so ves dan čakali, da bi prišli do zaželenega blaga. Večkrat se je primerilo, da so zapustili delavci tovarne in nadomestili žene pri čakanju v dolgih kolonah. Demoralizacija ljudi je rasla iz dneva v dan, dokler ni Lloyd George z nezakonjenjem racionalne prodaje z energično potezo napravil red. Poslej je dobil vsak Anglež svoj zagotovljeni delež, brez čakanja v mrazu, snegu in megli. Morala ljudstva se je dvignila in z njo tudi odpor naroda.

V sedanji vojni je sistem kačjih vrst pred trgovinami vsaj doslej odpravljen. Gospodinske potrebščine se sicer tudi že nabavljajo na karte, toda tako, da pride vsak državljani do enakega deleža. Vse države so pretehtale svoj pridelek, obračunale z možnim dovozom iz tujine in določile gotovo dobo, v kateri naj bi zadostovale zaloge prehrani prebivalstva.

Glavni činitelj za optimizem v bodočih mesecih vojne je seveda dovoz živil iz tujine. Države, ki jim je že po legi ob Atlantiku, kljub strogi blokadni kontroli odprta pot v svet, imajo v tem pogledu manj brige za bodočnost. Težje je z onimi silami, ki leže v notranjosti Evrope in so glede kolonialnega blaga prepuščene milosti zaveznikov. Tako je tudi Nemčija morala poiskati nova pota za preskrbo od zunaj. V Oceanu je pa vrgla proti nasprotniku svoje pomorsko orožje in rezultat bojev na valovih so velike žrtve v trgovinski mornarici tako vojujočih se kakor nevtralnih držav.

V prvih štirih mesecih, do kraja 1939 je požrlo morje 249 ladij z nosilnostjo 970.557 ton. Skoro polovica ladij, namreč 112 jih je odpadlo na Anglijo, 12 na Francijo, 1 na Poljsko in 41 na Nemčijo. — Nevtralne države so izgubile 83 ladij, 60% teh odpade na skandinavske države. Paroplovne družbe v Severnem morju in Baltiku so izgubile 59 parnikov, 71% vseh izgub nevtralnih držav. V prvih štirih mesecih so izgubili zavezniški ladje z nosilnostjo 478.338 ton. Nemci pa 224.535 ton. V odstotkih celotne trgovinske mornarice so izgubili Angleži 2, Francozi 1,9, Nemci pa 5% vseh ladij. Skandinavske države so izgubile ladje s tonažo 117.000, največ za njimi grška mornarica 42.000 in holandska mornarica 39.000 ton.

V novem letu so se izgube ladij še stopnjevale in dosegle skupno tonažo 1.003.651 ton. Računati je, da bodo tako vojskujoče se kakor nevtralne države utrpeli v tem pogledu še večjo škodo. Gospodarska vojna se zaostrojuje, položaj nevtralnih, posebno pomorskih držav postaja vedno bolj kritičen. Oba tabora iščeta opore za čim uspešnejši izhod v nadaljnjih mesecih vojne, ki bodo nedvomno terjali velike finančne žrtve. Anglija, ena gospodarsko najmočnejših držav, je že lani, v avgustu in septembru porabila dnevno 3,88 milijona funtov sterlingov. Nje izdatki so se do konca decembra dvignili na 5,80, v začetku januarja že na 6,31 milijona funtov dnevno. Če bi ti izdatki ostali do konca letošnjega leta isti, bi znašali na kraju 1. 1940 nič manj kakor 2,300 milijonov funtov. Lahko pa računamo, da bodo dnevni stroški Anglije narasli že do aprila na 8, v primeru poostrene vojne na 10 milijonov funtov dnevno. Tako bi sama Anglija v letošnjem letu žrtvovala za vojno blizu 4000 milijonov funtov.

Francija je izglasovala v preračunu letni izdatek za vojno v višini 250 milijard frankov. Ko je bila Francija po štirih letih svetovne vojne zadolžena za 300 milijard frankov, je vsak mislil, da je

Vatikanski glas o razmerah na Poljskem

Papež računa neizogibno z obnovitvijo polske svobode in moli za mir, dostojnost in pravičnost

VATIKAN, 24. januarja. »Juturni List«. Vatikanski radio, ki fungira čisto kot sredstvo za izražanje mnenja Sv. stolice, se ponovno ukvarja z upravo na zasednem Poljskem. Najprej poroča, da je papeški nuncij Pacini dopotoval v središče nove poljske emigrantske vlade v Angers v Franciji, nato pa pravi: »Ni nobena skrivnost več, da občuti sv. oče veliko bol zaradi poročil o mučeništvu Poljske, s katere neizogibnim vstajenjem vedno računa. Tiho upanje sv. očeta, da bo versko življenje na Poljskem dalje obstajalo, se ni izpolnilo. V novem letu prihajajo iz Varšave, Krakova, Pozna, nja in Šlezije vsak dan poročila o skrutitvah vsake vrste. Ta poročila so taka, da jim je komaj mogoče verjeti, a so res-

nična. Iz dokazov priložnih izhaja, da niso strašna dejanja proti brezpravnemu ljudstvu, ki je ostalo brez domovine, omejena samo na področje, ki so ga zasedli sovjeti. Kršitev osnovnih človeških pravic na Poljskem, ki je pripadla Nemcem, je še večja in bolj sistematična. Najboljgatejši deli zahodne Poljske se brez nadaljnjega odzema pravi lastnikom. Katere pošiljajo v opustošene kraje okoli Varšave. Okoli 70% poljskega ljudstva je danes izpostavljenega lakoti, ker se vse zaloge živil prevažajo v Nemčijo. Vršnje verskih dolžnosti je temu ljudstvu prepovedano. Cerkve smejo biti odprte samo v nedeljo 2 uri. Oče krščanskih rodbin trpi s Poljsko in moli k Bogu za mir, dostojnost in pravičnost.

Poljske vlade krive poljskega poraza

PARIZ, 24. jan. Havas. Novo izvoljeni predsednik poljskega narodnega sveta Paderewski je imel na seji sveta govor, v katerem je naglasil, da se bo treba prilagoditi pogojem, »ki se bodo ustvarili po sklepu zmagovalne vojne«. Paderewski je dejal, da so vlade, ki so bile v zadnjih letih na Poljskem na oblasti, v veliki meri odgovorne za usodo, ki je zadela poljski narod ter dodal: »Prelita kri, skupaj z vsemi ostalimi nesrečami, ki so padle na naš narod, nam morajo dati le novega pogona za vztrajnost. Treba je, da storimo sklepe za bodočnost in najdemo obliko politične vladavine, ki bo uskladen z načeli demokratične enakopravnosti

vsakega državljana ter njegove svobode ob čvrsti in sposobni vladni. Nazadnje je Paderewski dejal, da izraža poljski narodni svet pred predsednikom republike in predsednikom poljske vlade voljo naroda, ki šteje 35 milijonov duš, ki ga je pa sovražna vojska prisilila k molku.

PARIZ, 24. jan. Havas. Predsednik poljske vlade general Sikorski je imel v narodnem svetu govor, v katerem je dejal, da rekrutiranje za vojaško službo sposobnih Poljakov tako napreduje, da stoji že na razpolago armada sto tisoč mož. Tudi poljsko letalstvo bo obnovljeno.

Spor med Japonsko in Anglijo

LONDON, 24. jan. V Foreign Officeu proučavajo protest japonske vlade zaradi interniranja 21 nemških vojni obveznikov, ki so jih zalotili na japonski ladji »Asama Maru«. V vljudnem tonu namenjajo navesti razloge, ki so dovedli do tega nastopa.

TOKIO, 24. jan. Japonska vlada je trdno odločena, da v primeru nezadostne opravičila Anglije in če aretiranih 21 nemških vojni obveznikov ne bo vrnjenih japonskim oblastem, uvede odločne represalije za zaščito svojih interesov.

Triletna prijateljstva z Jugoslavijo v Bolgariji

SOFIJA, 24. jan. Havas. Danes je poteklo tri leta od podpisa prijateljskega pakta med Jugoslavijo in Bolgarijo. Listi prinašajo ob tej priliki toplo pisane članke in izjave obeh zunanjih ministrov, ki naglašajo, da se bo v nadalje skupna usoda obeh narodov poglabila s še tesnejšim sodelovanjem. Na današnji dan je bil v Sofiji podpisan bolgarsko-madžarski trgovinski sporazum. Madžarska bo uvažala iz Bolgarije poljedelske proizvode in rude, v zameno pa dajala proizvode svoje težke industrije. V Sofijo se je vrnila tudi bolgarska delegacija, ki je vodila v Madridu špansko-bolgarska trgovinska pogajanja.

Novačenje Čehov in Slovakov v Angliji

LONDON, 24. jan. Reuter. Češkoslovaški narodni odbor je začel z vpisovanjem češkoslovaških prostovoljcev, ki bivajo na tleh Velike Britanije, da sestavi češkoslovaško vojsko za francosko bojilšče. Bivši predsednik češkoslovaške republike dr. Beneš je objavil razglas, v katerem naglašja, da je moralna, človečanska in nacionalna dolžnost, pa tudi častna naloga češkoslovaškega državljanov v tujini, da se bori za angleško in francosko vojsko.

KATASTROFA AMERISKEGA LETALA
RYBERSAID (Kalifornija), 24. jan. Havas. Dvomotorni bombnik ameriške vojske je padel na zemljo in se vnel. Šest članov posadke je mrtvih.

to ogromna obtežitev, ki je ne bo mogoče prenesti. Zdaj bo požrla vojna samo v letošnjem letu na Francoskem 250 milijard frankov. Nemčija porabi vsak mesec 5 milijard mark, če bo šlo tako dalje, bo samo v letošnjem letu obtežen njen vojni preračun za 60 milijard mark!

Dan za dnem se tedaj uničujejo ogromne vsote narodnega premoženja. Narodni dohodek niti ene vojskujočih se držav ni zadosten, da bi krili z njim mi-

mo rednih izdatkov še stroške za vojno. Od nevtralnih držav so v tem pogledu edino Zedinjene države Amerike na boljšem. Upravičena je tedaj skrb posebno malih nevtralnih držav, kako si s politiko miru in nevmešavanja v sedanjem evropskem sporu zagotoviti neodvisnost ter s tem, da se vojna ne razvname v svetovni požar pripomoči k skorajšnjemu pomirjenju sveta in složnemu sožitju med narodi.

Domači zapiski

Konferenca Cvetković dr. Maček

Po prihodu v Beograd se je dr. Maček sestel ob 11. dopoldne s predsednikom vlade Cvetkovićem na daljšo konferenco.

Dr. Bošković: Hočemo pošteno upravo!

V Pančevu je bilo v nedeljo lepo uspešno zborovanje vojvodinskega krila SDS. Dr. Duda Bošković je naglasil, da SDS ni proti Srbijancem, bori se le proti nepoštenjakom. »Naše gibanje v Vojvodini ni separatistično. Hočemo le pošteno upravo, ne dopuščamo več pljačkanja v tej državi!«

Jugoslavenska akademija ostane

»Kakor smo slutili, dr. Šubašić ni potrdil zaključka Jugoslovanske akademije, da se ime izpremeni v »Hrvatsko akademijo«. Ban je zavzel stališče, da more to izpremeniti le sabor, ki je 1861 sprejel tudi zakon o ustanovitvi akademije. Tako je akcija, da se veliko Strossmayerjevo delo in njegova misel, da naj bo Zagreb žarišče za kulturo vseh južnih Slovanov, propadla. Hrvatski sabor bo lahko z večjo resnostjo razpravljaj o tej zadevi.« — (»Nova Rijeka«.)

Po ilična izjava Ace Stanojevića

Radikalni prvak Ace Stanojević, ki je že precej okrevaj, je dal dopisniku »Politike« naslednjo izjavo: »Zdaj je na vrsti organizacija Radikalne stranke in dana bo možnost vsem prijateljem in članom stranke, da se najdejo v skupnem delu.«

„Hrvatski dnevnik“ ostro zavrača resolucijo Demokratske stranke

V uvodniku pravi med drugim, da so »preroki« demokracije vstali proti demokraciji. Lahko odkrito rečemo, da je Demokratska stranka s to resolucijo zelo mnogo izgubila v očeh Hrvatov. Iz nje veje hegemonistični duh. Demokrati se boje volitev, s tem dokazujejo, da jim je demokracija samo firma za hegemonistično, nedemokratsko politiko.«

Taborišča za špijone, sovražnike države

Minister dr. Čubrilović je na zborovanju v Bihaču dejal: »Ljubite in krepite se. Zunanji položaj je zelo težak. Nočemo vojne, ne vemo pa, kaj prinese dan, kaj noč. Pravijo, da imamo koncentracijska taborišča. Res je, tja smo poslali špijone in sovražnike države!«

Muslimani in volitve v skupščino

»Bosansko-hercegovski muslimani bi lahko kot stranka postavili samostojno državno listo. V desetih volivnih okrožjih Bosne, Hercegovine in Sandžaka ter v mestih Ljubljana, Zagreb in Beograd, kjer živi precej muslimanov, bi lahko postavili svoje liste. Dve okrožji bi lahko dobili še v Makedoniji, tako da bi bilo po zakonu lahko postaviti muslimansko državno listo in bi se ne bilo treba vezati na drug blok.« (»Muslimanska Svijest«.)

Rajhovski glas o naših Nemcih

»Lani je bilo v Jugoslaviji obnovljeno edinstvo nemške narodne manjšine. Zbiranje Nemcev v enotno organizacijo se nadaljuje tudi tam, kjer ni bilo nacionalne živahnosti. Pričakujemo, da bodo nove hrvatske oblasti priznale Nemcem na njihovih tleh vse pravice. Nemška učiteljska pripravništva in vse nemške ustanove so znano razširjene. Posebno dobro se razvijajo nemške gospodarske organizacije, ugotavlja »Neue Leipziger Zeitung« o stanju naših Nemcev.

Nemci v Sloveniji in film

Narodno socialistično glasilo Nemcev v Sloveniji »Deutsche Nachrichten« piše, da hočejo imeti Nemci s Srbi, Hrvati in Slovenci »enake dolžnosti in enake pravice«. Filmski žurnali po slovenskih in jugoslovanskih kinih niso v skladu z nevtralnostjo Jugoslavije. Prej so ljudje protestirali proti vojno-političnim poročilom. Zdaj nihče ne protestira, čeprav kažejo kinematografi le žurnale nekaterih držav in njih vojna poročila.

Novice

Slinavka in parkljevka v Slov. goricah

75% živali je zbolelo zaradi malomarnosti — V najkrajšem času bodo ukinjene živinske zapore

Sredi oktobra preteklega leta sta se pojavili slinavka in parkljevka v neposredni bližini Maribora, v Vodolah in Dragučovi. Kmalu nato je izbruhnila ta živalska bolezen v Vukovju pri Sv. Marjeti ob Pesnici. Prenešana je bila z živino. Iz teh dvorcev se je bolezen epidemio razširila v sosedni Vosek, kjer so goveda zbolela v 14 dvorcih. Prizanesla pa tudi ni sosednim krajem jareninske občine; iz Voseka je bila prenešana zopet v Lóžane. H koncu oktobra je bil okužen 1 dvorec v Dobrenju pri Št. Ilju po kravi, ki je bila nekaj dni pred tem postavljena v živinski trgovski hlev pri Mariboru. V prvi polovici meseca novembra je bila kužna bolezen prenešana na isti način v Dobrenje v Pesnici, kjer se je razširila v 4 dvorcih, od tam pa bila prenešana v 1 dvorec na Ranci. V istem času je izbruhnila slinavka v Partinju v Sv. Lenartu in v Zamarkovi. Pri Sv. Juriju se je pojavila v 1 dvorcu, enako v Partinju. Posamezno je izbruhnila bolezen novembra meseca v Spodnji Voličini pri Sv. Rupertu vključno temu, da teži kraj daleč od navedenih okuženih krajev. Iz tega dvorca je bila z obledo prenešana v sosedno vas Šetarovo, kjer se je decembra razpasla v 6 dvorcih. V sredini novembra je slinavka izbruhnila tudi v Spodnjem Dupleku v 1 dvorcu in nato še v dveh.

Od oktobra lani do danes je bilo okuženih v mariborskem okraju levi breg 10 občin; v 45 dvorcih je skupno bolehalo 305 goved in 11 svinj. Poginilo je vsega dvoje telet.

Iz gornjih kronoloških podatkov o izbruhu in širitvi slinavke in parkljevke po našem kraju je razbrati, kako je bolezen najprej začela v posameznih dvorcih in se nato zaradi lahkotnosti posestnikov in radovednosti sosedov raznesla na vse strani. Veliko so k temu pripomogli živinski trgovci in prekupčevalci, ki lazijo kljub prepovedi, izdanih na podlagi zakonskih veterinaro-polijskih predpisov, po vseh mogočih dvoriščih, imajoč v vidu samo svoj lastni dobiček in ne ozirajo se na splošno gospodarsko korist, za katero je bil v veliki meri prikrščen naš živinorej.

Res je, da lansko leto naš kmetovalec ni pridelal dovolj živinske krme vsled prevelike suše ter je bil primoran paši svojo živino do pozne jeseni, vendar bi se lahko izognil 75% okuženju svojih živali, če bi se ravnal po izdanih strokovnih navodilih, kakor je storilo to na stotine umnih gospodarjev in posestnikov.

Škoda, ki so jo pretrpeli živinorejci zaradi slinavke in parkljevke, gre v stotisoče iz sledečih razlogov:

1. Vsaka obolela žival, ki ni bila pravočasno zdravljena po izdanih navodilih, je zgubila od svoje prvotne težine okrog 50 kilogramov; potrebno je bilo precej časa in potrebna je bila ponovna dobra nega in hrana, da je žival dosegla kvalitativno in kvantitativno svoje prvotno stanje.

2. Izguba na mleku. Mleko obolelih krav se ne more uporabljati za ljudsko hrano, v kolikor se ni usušilo. 3. Dela nezmožnost živine. 4. Zaradi zakonito predpisanih zapor okuženih in ogroženih krajev se je živina lahko prodajala v omejenem obsegu in le za takojšnji zakol v mariborski klavnici po cenah, ki so jo svojevoljno ponudili mesarji ali prekupčevalci. 5. Pristojne oblasti so zaradi epidemije prepovedale živinske sejme, kjer bi lahko kmetje še edino kaj prodali. 6. Zaradi epidemije je bil ukinjen tudi izvoz živine v Italijo, v Nemčijo pa le deloma; kar je vse vplivalo dnevno na prodajno ceno živine.

Slinavka in parkljevka bi bili v najslabšem slučaju lahko zatrti že pred tremi tedni, če bi se med večino vestnih posestnikov ne našli posamezniki, ki jim ni mar zdravstveno stanje svoje živine, še manj pa za splošno korist. Kužna bolezen slinavka je bila v sedanjem slučaju benigne oblike. Vsak posestnik je lahko ozdravil živino v 7—9 dnevih, seveda le oni, ki se je točno ravnal po izdanih navodilih. Mnogi so pustili svoje živali hirati tedne in mesece, obenem pa raznašali kužne klice v sosedstvo, protivno vsem obstoječim odredbam; šele na pri-

tisk pristojnih oblastev so se začeli zdraviti in razkuževati okuženi hlevi. Ti kmetje so zakrivali vse nastale težkoče celga okraja, kakor dolgotrajno zaporo občin, zabranitev sejmov itd.

Danes je zdravstveno stanje parkljev in okuženih dvorcih toliko napredovalo, da se bodo previdoma v najkrajšem času lahko ukinile nad občinami izdane zapore in dovolil splošen živinski-trgovski promet. Znova bodo odprti živinski sejmi v Mariboru, ki so regulator za cene živine iz Slovenskih gor.

Da se slinavka ne bi razširila v neokužene dvorce, je dala okrajno načelstvo Maribor levi breg zaščitno cepiti zdravo govedo v onih dvorcih, ki so za-

radi prometa in neposredne bližine okuženih dvorcev najbolj ogroženi, da se okužijo. Cepilo se je v Dolnji Počehovi, Pesniškem dvoru, Dragučovi, Voseku, Pernici, Močnu, Lormanjih in Šetarovi, skupno 397 goved.

Po do danes doseženih uspehih državne eksperimentalne stanice ministrstva poljedelstva, ki je potrebn ocepivo dalo brezplačno na razpolago, bo imunizacija cepljenih goved trajala 5 do 6 mesecev. Ta napredek na polju veterinarne medicine bo tako prihranil našemu živinorejcu mnogo skrbi in ga obvaroval materialne škode.

Višji veterinarski svetnik:
Dr. Zemljč Zvonko.

Zima, mraz — sneg pa naletava

Zime, kakršna je letošnja, že dolgo ne pomnijo ljudje. Ponekod so zameti in snežni plazovi ustavili ves promet: z vlaki in avtobusi. Včerajšnji potniški vlak, ki prihaja iz Maribora v Ljubljano ob pol 8. uri, je imel 4 ure zamude, ker je progo med Lazami in Zalogom zasul plaz. Več plazov pa se je utrgalo tudi na progi pod Hrastnikom. Prav tako velik nered je bil po vsej Sloveniji v avtobusnem prometu. Na svoj račun so marsikje prišli Solariji, ki so prišli v šolo z velikimi zamudami, ali pa so sploh raje ostali doma.

Snega je ponekod nametlo toliko, da je gledal v hišo skozi okna in da so se vrata komaj odpirala. Zima je zdaj prav takšna, kakor je bila v letih 1929-1930. Zjutraj je še zmeraj metlo. Otroci niso mogli v šolo in so razredi ostali prazni. Izostal je avtobus Ptuj - Makole - Polj-

čane. Izostali so peki, mlekarji ali pa prihajali z velikimi zamudami. Z večurnimi zamudami so prihajali sem vlaki z ljubljanske strani, manjše zamude pa so imeli tudi vlaki z mariborske strani. Dijaški jutranji vlak je odpeljal, namesto ob pol 7. šele ob 8. uri, poldeveti vlak pa je tudi pripeljal iz Ljubljane s poldrugurno zakasnitvijo. Take zime, kakor je letošnja, s tako dolgotrajnim mrazom in zdaj še z obilnim snegom, ne pomnijo niti najstarejši ljudje. Zato letos že tudi onim, ki so se sicer precej založili, kuriva primanjkuje. Z velikimi zamudami so prihajali sem tudi popoldanski in večerni vlaki. V dolinah nekako še gre, po gričih in holmih raztresena naselja pa se nahajajo v silnih zametih. V nevarnosti je tudi živina, ki prezeba in zmrzuje v slabo opaženih hlevih. V obratu je ovirana tudi takušnja elektrana.

Delna omejitev potniškega prometa

Zaradi izrednih vremenskih prilik, ki so zajele vso Evropo, je prometno ministrstvo moralo deloma omejiti potniški promet z vlaki. Blagovni promet je bil lansko leto v stalnem porastu, tako da se je število izrednih tovornih vlakov podvojilo. Da bi bil lažje omogočen prevoz hrane, goriva, dostava surovin ter uvoz in izvoz, je bilo ministrstvo prisiljeno skrajšati potniški promet na minimum. Tako bo tovorni promet ostal neizpremenjen, osebni pa zmanjšan tako dolgo, dokler bodo trajale slabe vremenske prilike.

Z 28. januarjem bodo ukinjeni na področju ljubljanske železniške direkcije naslednji brzi in potniški vlaki:

na progi Beograd - Jesenice dnevna brzovlaka št. 2 in 3, izmed katerih odhaja prvi ob 9.02 iz Beograda, drugi pa ob 7.45 z Jesenic;

na progi Maribor - Postojna nočna brzovlaka št. 501 in 502, ki odhajata ob 2.48 iz Maribora proti jugu, odnosno ob 22.46 iz Postojne proti severu;

na progi Pragersko - Kotoriba nočna brzovlaka št. 1.102 in 1.101, ki odhajata ob 3.08 s Pragerskega proti Kotoribi, odnosno ob 1.17 iz Kotoribe proti Prager-

skemu;

na progi Jesenice - Podbrdo brzovlaka št. 902 in 903, ki odhajata z Jesenic ob 7.05, odnosno iz Podbrda ob 22;

na progi Bogatec - Rogaška Slatina vlaki št. 2.112, 2.126 in 2.111, ki odhajajo ob 6.56 in 21.51 iz Rogatca, odnosno ob 4.02 iz Rogaške Slatine;

na progi Ormož - Murska Sobota vlaka št. 8.718 in 8.711, ki odhajata iz Ormoža ob 22.51, odnosno iz Murske Sobot ob 0.38;

na progi Ljutomer - Gornja Radgona vlaka št. 8.818 in 8.817, ki odhajata iz Ljutomera ob 23.38, a iz Gor. Radgone ob 22.34, ter

na progi Novo mesto - Straža-Topllice vlaka št. 9.540 in 9.541, ki odhajata iz Novega mesta ob 19.20, odnosno iz Straže-Toplce ob 19.48.

O Vprašanje razširitve pokojninskega zavarovanja trgovskih sodelavcev je v načelu že rešeno in bo te dni podpisano je izjavil minister dr. Budisavljevič zastopnikom nameštenskih organizacij iz Slovenije. Podpisano bo tudi sklep osrednjega urada za zavarovanje delavcev, s katerim se priznavajo nameštencem osred-

8. februar: konec svobodne prodaje bencina

Zaradi štednje in zaradi kontrole o porabi in zalogah bencina je bila pretekli teden v upravi državnih monopolov konferenca, na kateri je bil uveden sistem bencinskih kart, kakor je uveden že v vseh evropskih državah. Bencinske karte se bodo uvedle z 8. februarjem, ko bo verjetno ukinjena svobodna prodaja bencina. Bencinske karte bodo enake na vsem področju države. Lastniki motornih vozil bodo lahko kupovali pogonsko gorivo tedensko, pri tem pa bodo oddajali pri črpalkah kupone, katerih bo na eni karti 48. Karte so različne za osebnost, za tovrstne avtomobile in za motocikle. Posebni odbor v Beogradu bo določal trimesečno množino tekočega goriva, ki se bo lahko dobilo na karte in ki ga bo lahko dobil vsak lastnik motorne vozila. Bencinske karte bodo veljale leto dni ter bodo stale 20 din. za luksuzne

avtomobile pa 40.

Vsa motorna vozila bodo razdeljena na 48 kategorij. V prvi kategoriji so potniški avtomobili, ki so znova razdeljeni v podkategorije: na taksije, na poslovne avtomobile in na avtomobile za sport in turizem. Pri tem je vsaka od teh podkategorij razdeljena po kubitazi na kategorijo A, B, C in D; tako da so prav za prav vsi potniški avtomobili razdeljeni na 12 kategorij.

Kakor se predvideva, bodo lastniki avtotaksij dobivali po kategoriji teden sko 120 do 230 litrov bencina, poslovni avtomobili 80 do 230 litrov in avtomobili za turizem 40 do 100 litrov.

V drugo kategorijo spadajo tovorni avtomobili. Ta kategorija je znova razdeljena na dve podkategoriji: na tovrstne avtomobile za splošno uporabo in na tovrstne avtomobile kot pomožno prevo-

njega urada in okrajnih uradov, ki bodo določali.

Celje

c Slovensko občinsko društvo v Celju priredi v petek ob pol 20. v hotelu „Bele vol“ predavanje o novih obrtniških in davčnih predpisih.

c Mestna občina Celje je imela lani 19.490.807/29 dinarjev dohodkov in ne 18.490.807/29 din, kakor je bilo objavljeno.

c Mrkonjičev steg skavtov ima v petek ob 19. v mestni osnovni šoli sestanek staršev vseh članov.

c Knjižnica Delavske zbornice je dnevno odprta od 10. do 12. in od 17. do 20.

c Nezaposlenost narasla. Pri borzi dela je bilo 20. t. m. v evidenci 736 nezaposlenih, 598 moških in 138 žensk. 10. t. m. je bilo v evidenci 606 nezaposlenih. Delo je na razpolago 30 rudarjem, 1 pekarju, 10 deklam, 2 natakarcama, 2 sobaricama in 18 kuharicam.

c Novi grobovi. V bolnišnici sta umrla 54 letni upokojeni sodnik Viljem Stribar iz Spodnje Hudiče in 77 letni dninar Jakob Mišelec iz Velenja.

c Štiri leta robije za uboj. Včeraj je bila pred okrajnim sodiščem v Celju razpravljana zaradi uboja proti 49 letnemu posestniku Antonu Gobcu in 25 letnemu posinu Janezu Cajzku iz Stojnega sela pri Rogatcu. 13. decembra je prišel v Gobčeva hišo sosed Avgust Artič in zahteval, da mora Gobec zakopati neko jamo, ki jo je svojevoljno izkopal na Artičevem posestvu. Nastal je prepir. Gobec je Artiča sunil s tako silo, da je omahnil na tla. V tem je prihitel še Janez Cajzek in Artiča z nožem zabodel v trebuh. Slednji je zaradi dobljene poškodbe v celjski bolnišnici umrl. Anton Gobec je bil oproščen, Janez Cajzek pa je bil obsojen na štiri leta robije in štiri leta izgube častnih pravic, materi pokojnega Artiča mora plačati na stroških 2.696 din.

c Celjski šahovski klub je igral v zagrebškem obrtnem domu v navzočnosti mnogih prijateljev kraljevske igre prijateljsko revanžno šahovsko tekmo na osmih deskah s sledečim uspehom: Cijan Slavko pol: Ivan Ostrovič pol: Ing. Sajovic pol: Ivo Krušević pol: Diehl Vladko pol: J. Ostrek pol: Grašer Josip pol: J. Duč pol: Mag. Mirko Hočevar 1: Dragotin Trnko 0, Schneider Josip pol: J. Husnjak pol: Fajš Mirko 1: Zv. Stiboeher 0, dr. Josip Cerin 0: Dragotin Oreško 1. Izid zanimive tekme je 4 in pol: 3 in pol za Celje. 11. junija lani so zmagali Celjani 6 in pol: 1 in pol. Končno stanje je torej 11:5 za Celje.

Ptuj

p Novi mesni proračun je manjši. Dohodki in izdatki so uravnoteženi in znašajo 3.964.000 din. Proračun je manjši od prejšnjega za 128.030 din. Občina ga je morala znižati zaradi padajočih dohodkov, kar se predvsem čuti pri uvoznini, na trošarini na vino, kjer ne smejo biti določene večje od 1 din. Ker gospodarski položaj ptujskega prebivalstva ne dopušta občinskih bremen zvišati, je bilo mogoče uravnovesti proračun le z zmanjšanjem izdatkov. Občina je morala povečati postavke: za zaščito pred napadi iz zraka, za šolsko polikliniko, za zvišanje premijev delavstva in uslužbencev zaradi draginje in za socialno skrbstvo, ker število revežev stalno narašča.

p Namesto venca na grob g. Lutenbergerja je ga. Milkovič Vera iz Varaždina darovala 100 din za mestne reveže.

p Razstava „Sarajevske tkalnice preproge“ bo v Ptuj, hotel Osterberger v dnevi 25., 26., 27. in nedeljo 28. januarja ves dan. Prodaja se tudi na dolgoročno odplačila.

p Zadušila sta se. V Osluševcih pri Sv. Marjeti nižje Ptuja sta se zadušila dva mladeniča, stara komaj 20 let. Jože Kolarinec in Ivan Jakopanc sta bila lončarja. Ko sta se vrnila od luščenja bučnic, sta se ustavila v lončarski delavnici, kjer se je sušila posoda. Mladeniča so omamili strupeni plini, ki so uhajali iz ugasle peči. Zjutraj so ju našli mrtva.

p Zvočni kino Ptuj predvaja danes in jutri „Moč ljubezni“. Film o trpljenju nezakonske matere.

no sredstvo. Tudi pri tovrstnih avtomobilih je vsaka podkategorija razdeljena po kubitazi na kategorije A, B, C in D.

Kakor se predvideva bodo dobivali lastniki tovrstnih avtomobilov po kategoriji 150 do 400 litrov bencina.

Posebne ugodnosti pri dobivanju večjih količin bencina pa bodo dobivali oni, ki si bodo nabavili nova motorna vozila.

Tudi avtobusi — za katere se bo še posebej skrbelo — so razdeljeni po mesečni porabi bencina na 4 kategorije. Prednosti bodo uživali predvsem oni avtobusi, ki vozijo na progah, kjer ni železniških zvez.

Bencin prihaja v našo državo iz Romunije, na poti pa je že večja količina bencina iz Amerike. Predvideva se tudi, da se sedanja cena bencina ne bo menjala.

Maribor

Kaj nam še hudega obeta letošnja zima

Zanimiv razgovor s starim mariborskim vremenskim opazovalcem — Hudi zimi sledijo elementarne katastrofe

Ker je letošnja zima podobna oni leta 1929, ko je bil februarja največji mrz in zelo visok sneg, bi bilo zanimivo vedeti, kaj nas še letos čaka. Ali bo tudi letošnji februar tako katastrofalen, kakor pred 11 leti. Zato sem obiskal starega mariborskega vremenslovca-amaterja g. Franca Pirca, ki se peča z empirično meteorologijo, in ga poprosil za razgovor. Takoj mi je pokazal grmade raznih statistik in zapiskov od leta 1905. naprej, ko je pričel z vremenskim opazovanjem. Njegov dnevnik je zanimiv leksikon vseh vremenskih dogodkov skoraj 30 let.

Kmalu sva bila sredi živahnega pomenka o zimah. Izredno hude zime so bile leta 1878., nato 1889., 1895., 1916., dalje 1917., 1926. in 1929. Na snegu bogata je bila zlasti zima leta 1895., ko je zapadel v ravninah nad en meter visok sneg. Istega leta je bil tudi katastrofalen potres. Iz pripovedovanja imenovanega vremenslovca sem ugotovil, da sledijo skoraj redno hudim zimam elementarne katastrofe. Tako je bilo tudi leta 1926., ko je bila tudi zelo huda zima in je bil na Novega leta dan precej močan potres.

Najbolj zanimiva pa je bila zima leta 1929. Takrat je bil katastrofalen mesec februar, ko so že vsi mislili, da je zime konec. Katastrofalni dnevi so se pričeli 11. februarja, ko je bilo kar preko noči 25 stopinj mraza. Več dni je nepretrgoma snežilo, tako da je zapadlo toliko sne-

ga, da je bil ves cestni in železniški promet ukinjen. Vozili so samo najpotrebnejši vlaki in še ti z zelo velikimi zamudami. V Bosni je bilo snega do vrha brzojavnih drog, v Dalmaciji skoraj prav toliko. Morje je ob obali zamrznilo. Največji mrz je bil takrat v Celju, kjer je bilo 3. februarja — 31 stopinj, drugo najmrzlejšo mesto v Jugoslaviji pa je bil Maribor z 26.6 stopinje mraza. 19. februarja popoldne so bila vidna tri sonca. O tem zanimivem prirodnem pojavu so takrat mnogo pisali in napovedovali razne katastrofe. Nekaj napovedi se je res uresničilo.

Opisana zima je najbolj podobna sedanj. Zato sem povprašal gosp. Pirca, kaj nas še čaka. Njegova opazovanja pravijo, da bo tudi letos še izredno hud mrz. Tudi snežilo bo še močno in zapadel bo zelo visok sneg. Opazovanja so ga namreč prepričala, da se takšne hude zime ponavljajo ali vsakih 11, 26 ali pa 33 let. In letos je 11 leto. Zato moramo biti pripravljeni še na dolgo zimo in nam bo zlasti februar prinesel razna presenečenja. Prav gotovo bodo tudi letos potresi, ker živimo v dobi izrednih elementarnih dogodkov.

—ig.

Zaposlite več delavcev pri snegu!

Sneg je včeraj dopoldne močno oviral ves promet v Mariboru. Vse ulice in ceste so bile visoko zametene in meščani so dopoldne še celo sredi mesta morali gati po celem snegu. Slišal si lahko mnogo pikrih opazk na račun mestne občine, in priznati je treba, da je bilo marsikaj upravičeno. Če morajo hišniki že v zgodnjih jutranjih urah pa do pozne noči čistiti pločnike, je vendar enaka dolžnost mestne občine, da spravi sneg z ulic in omogoči neoviran promet. Tako pa smo včeraj videli le majhno število delavcev, ki so kidali sneg, menda isto število, kakor ob običajnih snežnih razmerah. Do-

ma pa je toliko brezposelnih delavcev, ki bi tako radi prišli za lopato, da si zaslužijo vsaj nekaj v teh težkih časih. Tu ne velja izgovor, češ, ni kredita. Ulice morajo biti proste za promet, pa naj se vzame denar kjer koli in iz kakršnih koli postavk. Par sto delavcev naj bi bila včeraj poslala občina na ulice in bi bile v dveh urah očistene ter sposobne za promet. Od tega bi bila dvojna korist: mesto bi opravilo veliko socialno delo, pešcem in voznikom pa bi bile prihranjene mnoge nevarnosti, ko so morali skoraj do kolen gaziti sneg. Odgovorni naj vse to upoštevajo ob prihodnji priliki.

Pobrežje kuje nov občinski proračun

Te dni je bila na Pobrežju zanimiva občinska seja, ki jo je vodil župan gosp. Karl Stržina. Seja je bila namenjena razgovoru o novem proračunu, ki dela letos zlasti podeželskim občinam zaradi izrednih razmer mnogo preglavic. Pobreški občinski proračun bodo morali precej povečati, ker je država predpisala obvezno zgraditev zaklonišč v primeru zračnih napadov pri tezenski in pobreški ljudski šoli. Obe zaklonišči bosta veljali pobreško občino približno sto tisoč din. V novi proračun bodo vstavili tudi 50.000 din za podpore svojcem vojni obveznikov. Od občine bo dobila žena vojnega obveznika, ki je na vajah, 5 din dnevno, vsak otrok pa 3 din dnevno. Zaradi teh izrednih izdatkov bodo morala letos odpasti vsa investicijska dela, regulacija Drave, elektrifikacija in tudi cestna dela, ker je banovina prepovedala povišati

občinsko doklado. Zato bo občina sklicala več zborovanj svojih davkoplačevalcev, naj sami določijo, katera javna dela naj se opuste. Šele po teh ljudskih shodih na Pobrežju, Teznem, Zrkovcih, Dogošah in v Brezju bodo na pobreški občini podrobno razpravljali o novem proračunu.

ZVIŠANJE PLAČ POBREŠKIH OBČINSKIH USLUZBENCEV.

Pobreški občinski odbor je sklenil povišanje plač občinskih uslužbencev. Za merilo bo vzel povišanje plač drž. uradnikov. Povprečno bo znašalo zvišanje 10 odstotkov in bo to obremenilo občinsko blagajno letno za 20 tisoč dinarjev. Plače bodo vsem povišali, od sluga do uradnikov, z novim proračunskim letom začetkom aprila.

PLANINSKI JASTREB NA TRŽAŠKI CESTI

Včeraj dopoldne so golobi g. Franca Sluga na Tržaški cesti preplašeno letali okoli hiše. G. Sluga je kmalu ugotovil vzrok tega alarma. Sredi jate golobov je zapazil velikega planinskega jastreba. Zato je skočil po lovsko dvocevko in velikega ptiča, ki je redek gost Maribora, ustrelil. Ujeto je dal nagačiti pri mariborskem preparaterju g. Zierengastu.

ZBOROVANJE ZRKOVSKIH GASILCEV.

V nedeljo je bil v Zrkovcih občni zbor tamkajšnje gasilske čete, ki uspešno deluje že dolgo vrsto let. Zborovanje je vodil predsednik g. Vrecl, ki je pozdravil med drugim tudi zastopnika pobreške občine gosp. Gašpariča. Po poročilih, ki so pokazala živahno delovanje te gasilske čete, je bila precej burna debata zaradi nekaterih nesoglasij. Izvoljen je bil popolnoma nov odbor, ki mu načeluje gosp. Gašparič.

m Rezervni oficirji imajo 25. t. m. obvezno predavanje v Ljudski univerzi. Pričetek ob 20. uri.

m Predavanje za mestne uslužbence je priredil sinoči mestni odbor za pasivno branbo Maribora. Govoril je načelnik konspiracijskega urada g. Kramberger. Nocoj bo za mestne uslužbence v Ljudski univerzi govoril prof. Modic.

Novi davčni predpisi

zahtevajo nove trgovske knjige. — Dobile jih v knjigarni V. WEIXL & SINOVA.

m Zrtev napada je postal hlapec Rudolf Snajder iz Selnice ob Dravi, ki se je na Glavnem trgu ves krvav zgrudil in onesvestil. Stražniku je povedal, da sta ga na cesti Selnica-Maribor napadla dva moška in ga hudo poškodovala. Ranjenca so prepeljali v bolnišnico.

m Neznani vlomilec je ukradel zasebnici Ani Januševi iz stanovanja v Loški ulici 25 denarnico s 350 din.

m Muzejsko društvo v Mariboru bo imelo občni zbor 1. februarja ob 10. v čitalnici Studijske knjižnice.

Ne pozabi naročnine!

Usmilite se krilatih pevcev

Ko je pritisnila huda zima, so ptički najbolj izpostavljeni mrazu in gladi. Človeško dostojanstvo nam nalaga dolžnost, da se usmilimo stradajočih krilatih pevcev. Vsaka hiša naj prevzame skrb zanje. Na dvoriščih in oknih posipajte zrnja, drobtin ali ostanke jedi, in ptički se bodo hvaležno oddolžili spomladi z življenjem, ki ponuja duše. Kjer koli je le

IZOGNITE SE NEPRILIKAM!
Nabavite s takoj
TAYLORIX KNJIGOVODSTVO pri
J. Karbutz, Gosposka 3 Tel. 2642

m Gruonemi 60 letni starček je včeraj obličal v visokem snegu na Belnavski cesti in nezavestno obležal. Vsega premraženega so prepeljali v bolnišnico.

m Nesreča železničarja. Včeraj je na tračnicah padel 39 letni železničar Peter Vindis s Pragerskega in si presekalo levo lice. Zdravi se v bolnišnici.

m Na poledici je padel 17 letni ključavničarski vajenec Ivan Močnik s Pobrežja in se nevarno poškodoval. Moral se je zaleči v bolnišnico.

Premiera žaloigre „Othello“ bo nocoj. Obiskovalci naj pravočasno zavzamejo svoja mesta.

m Ljudska univerza v Mariboru. V petek bo predaval o problemih prve pomoči dr. Vladimir Brezovnik, šef primarij 2. kirurškega oddelka v Mariboru. Predavanje pojasnjujejo skioptične slike.

m Na Glavnem trgu je rodila 25 letna viničarka Marija Vesjak iz Košakov krepkega otroka. Mlado mater so prepeljali v porodnišnico.

m Modernizacija ceste Maribor-Fram je še vedno v negotovosti, ker se ni potrdila licitacija gradbenih del.

m Občni zbor okrajnega odbora društva Rdečega križa v Mariboru bo 11. februarja ob pol 10. v lovski dvorani hotela „Orel“.

m Likvidirano je Gospodarsko društvo r. z. z n. z. v Mariboru.

* „BROADWAY BAND“ je najboljši med boljšimi.

* Kolesarsko društvo „Pošteta“, Radvanje ima 28. t. m. redni letni občni zbor v društvenem lokal. Vabljeni vsi člani in članice. — Odbor.

* Sokol Maribor. I. priredi pustno ranjanje v soboto, 3. februarja, v telovadnici kasarne kralja Petra I. Prvovrstna godba ter dobra postrežba. Le pridite vsi k nam.

LOVSKI PLES

priredi Sokol Marenberg-Vuhred
1. februarja ob 20. uri. Zavedni Slovenci vabjeni v obmejno postojanko!

* Za „GALA REDUTO“ jubilejno prireditve ob 20 letnici obstoja ISSK Maribor, ki se bo vršila na pustno soboto dne 3. februarja v vseh prostorih Sokolskega doma so razposlana vabila. Kdor pomotoma ni prejel vabila, ga lahko reklamira pri „PUTNIKU“. Trg svobode-grad. Kjer se vrši tudi prodaja vstopnic!

* Svetosavska proslava v soboto, 27. t. m. Sodelujejo pevski zbor „Jadrani-Nanos“, operni pevec g. Manoševski, violončelist g. Bajde, ravnatelj Glasbene Matice, pianist g. dr. Klasinc in vojaški orkester.

* OBRTNIŠKI PLES 27. I. NARODNI DOM

Kino

* Grajski kino. Danes sijajna veseliga „Oče proti volji“. Heinz Rühman, Carola Höhn.

* Esplanade-kino. Danes zadnjič „Edvard VII.“ — Četrtek najnovejša veleopereta fantastičnega razkošja „Serenada ljubezni“ z Jeanette Mac Donald.

* Kino Union. Od danes „Nevarni za ljubljenci“ filmska veseliga, polna zdravega humorja in duhovitih dovtipov. Sledi: „Seikova hči“.

Mariborsko gledališče

Sreda, 24. jan., ob 20. „Othello“. Premiera. Red C.

Četrtek, 25. jan., ob 20. „Zaroka na Jadranu“. Red A.

Radio

Četrtek, 25. januarja
Ljubljana: 7. Jutranji pozdrav: 7.15 in 12. Plošče: 13.02 Operni trio: 18. RO: 19.20 Ministrstvo za telesno vzgojo (Bgd): 19.50 Deset minut zabave: 20. Samospevi g. Tončke Marolt Suštarjeve: 20.45 Reprodukcijski koncert simfonije glasbe: 22.15 RO. — Zagreb: 20. Skladbe domačih skladateljev. — Beograd: 14. Koncert šramelkvarleta. — Solija: 6. Telovadba: 6.35, 7. 13.30, 17. 21.30 in 22. Laha in plesna glasba: 13. Vokalni koncert solistov: 20. Vokalni koncert: 21. Italijanske pesmi. — Kalundborg: 20.10 Simfonični koncert. — Milano in Firence: 17.15 Vokalni koncert. — Firence: 21. Verdijska opera Rigoletto. — Bratislava: 20.15 Vokalni koncert. — Budimpešta: 19.25 Vokalni koncert: 19.30 in 23.25 Ciganski orkester.

Maribor s te in one perspektive

Zelo zanimivo je bilo predavanje gosp. prof. Baša o Mariboru na studenški Ljudski univerzi, o katerem je obširno poročal „Večerniki“. Zelo zanimivo in poučno, pravi, in moramo biti predavatelju samo hvaležni za tako nazorno sliko, ki nam jo je podal o naši podravski metropoli, njeni zgodovini, razvoju in perspektivah za bodočnost. Še posebej zanimiva pa je bila tista točka, kjer je predavatelj karakteriziral v nekaj potezah današnjega Mariborčana — povprečnega tipa.

Ali prav ta točka je, ki je mene vsaj malce počegetala, da si ne morem kaj, da ne bi k temu pripisal eno ali drugo opombico. Nič ne rečem zastran tega, kar je gospod profesor povedal o veselju Mariborčanov pisati v časopise. To je točno, časnikarska žilica, ta prav živahno utripa v Mariboru, med starino kot mladino, in če bi naš „Večerniki“ tej žilici mogel in smel dati duška v polni meri, bi lahko nastala revolucija. To pa spet ne gre, ker Mariborčan ni revolucionar, kakor je to ugotovil gosp. profesor. Torej, kakor rečeno, tostransko nimam ničesar oporekati. Toda, če gospod profesor trdi, da Maribor dandanes nima nobenega dohrega govornika, — stop, tu moram pa že protestirati.

Zaupno med nami povedano: jaz imam g. prof. Baša tu naravnost na sumu, da se je, ko je to izrekel, na tistem vase smehljaj, ali pa morda tudi takole šegavo z enim očesom pomežiknil tja na poslušavce. Saj se razumemo. Kako pa boš si-
mota govornik v časih, ko imajo besedo

nagobčniki in grozijo celo plinske maske! Že izza nagobčnika je težko povedati kako besedo, izpod plinske maske pa sploh ne.

Ampak da bi zato v našem Mariboru ne bilo govornikov, dobrih govornikov? Po mojih opazovanjih in dognanjih je Maribor naravnost govorniško mesto. Govornikov ko listja in trave, odličnih, sijajnih, imenitnih govornikov. Imamo jih, da bomo po potrebi lahko založili z njimi ne samo Slovensko, ampak vso Jugoslavijo in jih povrh lahko tudi eksportirali, če bo kaj povpraševanja tam zunaj.

Za enkrat se vsi ti govorniki javno ne pojavljajo — razmere so pač take — zato pa se pridno trenirajo med štirimi stenami tako rekoč. Ko pa pride njihov čas — ho, v duhu jih že gledam tam na tribunah, obdanih od ljudskih množic, ki vilihamo pritrjujejo njihovim udarnim, užigajočim besedam.

Brez šale, gospoda moja: hočim takole po Mariboru, stikam po vseh kotih in prisluškujem na vse strani. In si pravim: ta in ta in ta, govornik par excellence. Ampak samo eno veliko napako imajo vsi ti govorniki, to vidim že danes: namreč da poje vsak na svojo vižo. To pa ne kaže nič dobrega. A če bi se dalo to doseči, da bi se vsi skupaj, na vsem Slovenskem, sporazumeli na eno vižo, čemur se politično pravi: ena ideja, en program, tedaj pa bo to kolosalna stvar. In se bodo odprle sijajne perspektive bodočnosti Mariboru in vsej mili lepi naši domovini. Bog daj!

ejo.

Zanimivosti

Slovaške vesti o senzacijah iz Budimpešte

Slovaški tiskovni urad Slovak Press javlja iz Berlina:

Dopisnik londonskega lista »News Chronicle« poroča iz Budimpešte, da se po madžarski prestolnici širijo vesti o nemških pripravah za ofenzivo na več frontah. Slovaška vlada je dobila po teh vestih migljaj, naj do 15. marca uredi vse ceste, ki vodijo proti madžarski meji. Nemčija da je že poslala inženirje, ki bodo pregledali vse konstrukcije mostov ter popravili one, ki imajo preslabo nosilnost. Takšne vesti, pravi Slovak Press, vzbujajo v Berlinu samo radost. Odločujoči činitelji nemške prestolnice so prepričani, da širi te vesti London, vendar se jim čudno zdi, kako da jim Madžari naseajo. Če ima list »News Chronicle« res dopisnika v Budimpešti, se vendar ne more razumeti, kako morejo madžarski uradni krogi dopustiti, da gredo takšne vesti iz njihove prestolnice v svet.

V zvezi s tem je zanimiv članek »Frankfurter Zeitung«, ki razpravlja o pariški vesti madžarskega lista »Magyar Nem-

zet«. Tudi ta list je prinesel vest, ki je odločilne važnosti za Madžarsko in v kateri se trdi, da imajo francoski vojni krogi cilj, restavrirati češkoslovaško republiko. Glede mej ni dano zagotovilo, vendar je jasno videti, ugotavlja list, kako si mažarski politični krogi prizadevajo, pridobiti simpatije v Franciji, da bi na kraju vojne prišli tudi oni na svoj račun. »Ne razumemo, na kaj se opirajo Madžari, ko so vendar že leta 1918. doživeli pri Francozih razočaranja«, zaključuje »Frankfurter Zeitung« svoj članek.

Stalin je tudi dober tenorist

Ameriški tisk piše ob rusko-finskem sporu večkrat o privatnem življenju ruskega diktatorja. Tako prinašajo listi izjavo neke sovjetske igralke, ki trdi, da ima Stalin zelo lep tenor. Ob neki priliki, ko pevci niso znali zapeti neke georgijske pesem, so slišali Stalina, ki je z ubravnim trenorjem in občutjem zapel domotodno pesem.

Praktičen Američan, ki je iz listov zvedel za to mnenje, je poslal Stalinu brzojavko, mu čestital k rojstnemu dnevu ter dodal:

»Vsak čas sem pripravljen dobro plačati Vaš tenor. Naši Američani bodo radostni, če bodo čuli Vaše pesmi in zagotavljam Vas, da bodo gledališča povsod polna.«

Ločil se je, ker je šla žena k RK

Lani je vzbujala senzacijo zaroka bogate princeze Babe, hčere maharadže z Bornea, z boksarskim šampionom Bobom Gregoryjem. Kljub ugovarjanju staršev se je lepa Baba poročila z Bobom. Razjarjeni oče jo je razdedinil, šampion se je moral odreči bogati dediščini.

Listi so mnogo pisali o tem zakonu, parček je postal tako slaven. Z vseh strani so se jima nudile prilike za zaslužek. Njo je zaposlilo neko filmsko podjetje, on je nastopal v raznih ringih Evrope in Amerike. Baba je žela uspehe, Bob je bil kmalu iz forme. Zdaj pa terja ločitev zakon.

Berlinske umetnine so dobro zakrili, da ne bi bile v vojni poškodovane. Znani Pergamonski oltar, ki obsega veliko prostora, je pokrit s 30.000 vrečami. Vse važnejše umetnine iz »Kaiser Friedrich Museuma« so spravljene v varnih zakloniščih. Za večjo varnost so poskrbeli tudi na ta način, da so veliko umetnin poslali v druga mesta.

Iz ječe je pobegnil, da prehrani družino. Iz ječe v Chicagu je pobegnil kaznjene John Scraigey. Medtem ko so stražniki obkolili njegovo hišo, je mož v gozdu prisilil nekoga, da mu izroči denar. Poslal ga je po pošti ženi in se potem spet vrnil v ječo.

Šestorke je rodila v Indiji v pokrajini Cawpore neka žena. Deca je bila zelo slaba in že po nekaj minutah je vseh šest novorojenčkov podleglo.

Ploskanje po določeni tarifi

V New Yorku so organizirani mošči, ki se udeležujejo pri predstavah s tem, da ploskajo gostom. Za to svojo uslugo so določili posebno tarifo in gorje gostu, ki se ji ne oзовe. Pevci ali primadone si tako lahko sama določita uspeh, ki ga hočeta zeti. Navadna salva za aplavz stane 5, živahen aplavz pa 15 dolarjev. Kdor hoče, da se ploskanje ponovi, plača 50, za vzklík pa 25 dolarjev. Dolgo-

trajno ploskanje je tarifirano s 50 dolarji. Teroristična organizacija nad umetniki je pa vnovčila tudi vzdih, vzklík, groze itd. med igro. Tako stanejo vzklíki, ki naj spremljajo umetnikovo delo ob grozovzbujajočem dejanju 5 dolarjev, globoki vzdih 15, smeh 8, huronski krah 10, posebno navdušeni izrazi priznanja pa 20 dolarjev. Amerika je res v vsakem pogledu svet zase!

Nekaj nasvetov za utrjevanje pozimi

Skušnja pravi, da je utrjevanje važen činitelj v zdravstvu. Zmotno je mnenje, da je utrjevanje pozimi odveč ter da poletno utrjevanje zadostuje za zmago nad nevarnostmi letnega časa. Pač pa nam preti pozimi nevarnost, da prekoračimo meje dopustnega in da gremo predaleč. S premrzlo vodo na primer, se je že marsikaj pokvarilo, in neprestano mrzlo umivanje v nezakurjenih sobah bo gotovo pospešilo pojav revmatizma.

Če se hočeš privaditi mrzlemu umivanju in otiranju, moraš pričeti z mlačno

vodo in znižati temperaturo vode polagoma, morda za eno stopinjo na dan. Po mrzlem umivanju se moraš zmeraj dobro otirati.

Še bolj važno kot utrjevanje telesa z vodo, je utrjevanje z zrakom. Zrak je pa naravni medij, v katerem živimo. Porabimo pozimi vsako možno priliko, da gremo na zrak. Tisti, ki zmeraj donia čepijo, se laže prehladijo. Tudi premočno kurjenje, kakor je običajno v mnogih stanovanjih in ponekod v uradih, pripomore stopinjami Celzija. Te meje nikar ne pre-

500 let univerze v Bratislavi

Dne 24. t.m. je obletnica izvolitve Matije Korvina za kralja, ki je vse svoje sile posvetil gospodarski, politični in kulturni izgradnji države. Po ustanovitvi dragocene knjižnice je Matija Korvin osnoval v Bratislavi tudi vseučilišče. Pač je 19. maja 1465 dal dovoljenje za to. »Academia Istropolitana« je bila v Bratislavi ustanovljena 1467. po vzorcu vseučilišča v Bolonji. Korvin je pozval v Bratislavo znane učenjake. Po njegovi smrti je univerza prenehala delovati. Leta 1635. je ostrihonski nadškof Peter Pazman osnoval vseučilišče v Trnavi, ki ga je Marija Terezija 1772 prenesla v Budim. Na osnovi zakona je madžarska vlada 1914 odprla Elizabetino vseučilišče v Bratislavi, ki je 1919 postalo češkoslovaška univerza, 1939 pa slovaško vseučilišče. Slovaška vlada je tedaj dala na razpolago češki 51 profesorjev češke narodnosti.

469.847 nezaposlenih imajo letos v Angliji manj kot lani. Jih je pa še vedno 1.361.525.

— Nič se ne boj, Poldek. Ima zelo dober čut za ravnotežje!

MARIJ SKALAN:

RAMAS IN JORA

ROMAN ZADNJIH LJUDI NA ZEMLJI

66

Yagiri Seoni se je zdržnil, roka z aparatom za omrtvičenje mu je omahnila in ves zbehan se je ozrl naokoli. Tudi Mana se je ozrla in vprašala:

»Kaj je to?«

»Ne vem«, je odvrnil Yagiri Seoni.

»Pozor! Vsemu prebivalstvu Rayanipura!« se je znova oglašilo iz zvočnikov. »Po odredbi velikega Rayanija, ustanovitelja naselbine zadnjih ljudi na zemlji, se razglašajo, da je predsednik senata Yagiri Seoni odstavljen kot zločinec in kršitelj zakonov, ki so bili določeni za temelj vsemu življenju v Rayanipuru...«

»Vi ste odstavljeni kot zločinec,« je vzklíknila Mana. nič manj začudena in zbehana kot sam Yagiri Seoni. Toda že v naslednjem trenutku se je zbrala in se na glas zakrohotala: »Čestitam, veliki!«

Yagiri Seoni pa njenih besed niti ni več slišal, planil je kakor obseden izpred nje in izginil. Glas v zvočnikih pa je nadaljeval:

»Njegov oče Mirza Seoni se je z umorom Dranatha Rayanija dokopal do oblasti. Odstranil je njegovega sina Takurja in ga podtaknil javni vzgojevalnici pod

imenom Indor. Sam Yagiri Seoni, ki je dobro poznal zločine svojega očeta, je nasilno prekinil življenje dozdevnemu Takurju Indorju, Takurju Rayaniju, iznajditelju vseмирskega letala in ga otoplenega pod lažno oznako Anath Yagiri sprevil v skladišče prednikov. Prav tako je stregel po življenju njegovemu sinu Ramasu Indorju — Rayaniju in ga naročil umoriti. Po srečnem naključju se mu to ni posrečilo. Ko je Rayani odkril njegove zločine, je sklenil pogubiti sinjega, obujenega Takurja Indorja — Rayanija in filozofa Kamthija. Zapri jih je v svojo pisarno in pogreznil v podzemlje, kjer naj bi se utopili v vodi velikega prepada. Naključje je preprečilo tudi ta zločin. Zato odreja, da se Yagiri Seoni ujame in pripelje pred senat, ki naj se zbere takoj v senatni zbornici. Rayani.«

»Ali je vse to sploh mogoče?« je vzklíknila začudena Mana in pričela skoraj bežati proti senatni zbornici. »Yagiri Seoni, on, veliki mogočnej — navaden zločinec! Jaz verujem. Sedaj verujem. Moje temne slutnje so bile pravilne. In Ramas je — Rayani... Potomec velikega... Moj Bog! To je preveč. Uboga

Jora...«

Misel na Joro je v trenutku spremenila njeno pot. Namesto proti senatni zbornici je pričela bežati proti Seonijevi vili. Med tem so udirali že iz hiš zbežani ljudje in hiteli na vse strani. Ustavljali so drug drugega, se izpraševali o pravkar lišanem, razpravljali o nasledkih, ki bi utegnili nastati, kričali, grozili, tarnali in se še bolj zbežani raztekali begajočim in izprašujočim ljudem, ki so naglo naraščali v temno množico. V svoji prevzetosti ni razumela nobene besede, ni spoznala nikogar, mislila je le eno: kako doseči čim prej Seonijevo vilo in Joro. Ko pa je prihitela do hiše, je opazila že celo množico radovednežev, ki so se natekli okoli nje in strmeli v vrata in okna, kakor da bi pričakovali nekaj nenavadnega. Jora se tudi za nje ni zmenila. Planila je k vratom, a bila so zaprta. Skoraj divje je kričnila v školjko svoje ime in prosila, naj ji odpro. Vrata so se res že naslednji trenutek samogibno odprla in za njo spet zaprla. Na hodniku ji je prišel Jora že sama nasproti in dekletu sta si padli z vzdihom v objem ter obe hkratu zaihteli.

»Jora, uboga Jora!« je z muko vzklíknila Mana.

»Mana...« je dahnila. Jora in znova in še bolj zaihtela. Potem jo je potegnila za seboj v svojo sobo, kjer sta se skupaj zgrudili na divan.

»Kaj bo sedaj?« je vprašala Mana, ko

si je otrla solze in si opomogla.

»Ne vem...« je odgovorila še vedno nepotolažljiva Jora.

»Izgubila si očeta, položaj in Ramasa. Po vsem tem je tvoja poroka z njim še stokrat bolj nemogoča, kakor je bila prej.«

»To je strašno! Tega ne prenesem! Mana, mojega življenja je konec! Ubijem se!«

»Položaj je res strašen, toda do konca obupati vendarle ne smeš!« jo je bodrila Mana.

»Ne tolaži me! Tu tolažba ni več mogoča.«

»Človek mora biti kljub vsemu hraber, Jora! Ali se še spominjaš, kako sem bila nate ljubosumna? Ali še veš, kako sem vaju zasledovala in vaju skušala razdvojiti? Sama sem vaju tožila pri tvojem očetu. Potem sta se mi oba zasmilila. Zatrta sem svojo ljubezen in ljubosumnost. Tudi to je bolelo. Tudi to ni bilo lahko. In vendar nisem podlegla.«

»Kaj je bilo vse to nasproti temu, kar je mene zadelo! Z enim samim strašnim udarcem se je zrušila vsa moja življenjska stavba. Kaj naj še počnem v Rayanipuru? Kako naj sploh še živim med temi ljudmi? In čemu? Osramočena, zavržena, izločena...«

Jora se je znova zrušila na divan in krčevito zaihtela.

(Dalje.)

Kultura

K nocojšnji premieri „Othella“

Drevi bo v našem mariborskem gledališču po daljšem presledku zopet premiera Shakespearejevega »Othello«, te nesmrtna tragedija spletk in ljubosumja, ki je tudi sedaj, po skoraj 300 letih odkar je bila prvič uprizorjena, še vedno prav tako globoka in pretresljiva, kakor je bila tedaj. »Othello« je poleg »Hamleta«, in še nekaterih drugih Shakespearejevih del, stalno na repertoarju gledališč po vsem svetu. Dramatična tragika te drame v petih dejanjih in sedmih slikah je zlasti zaradi zadnjih prizorov ena najbolj pretresujočih, kar jih pozna svetovna literatura.

Veliki angleški dramatik je posnel snov za dramo iz italijanske novele Giraldia Cinthia. Dejanje se pričenja v Benetkah v času ljudovlade, konča pa na slovitom otoku Cipru, ki je v tedanji dobi prešel po ženitvi iz angleške v benečansko posest, a vzbudil istočasno pohlep tudi pri Turkih. Othello, po rodu sicer Afričan, je prišel Benečanom kot rešitelj otoka pred Turki. Druga važna osebnost drame je lepa Othellova žena Desdemona, hči beneškega senatorja Brabantija. Kot neposredno sodelujoča pa nastopata poleg zaljubljenega Roderiga še Othellov pribočnik Cassio in pravi povzročitelj vse tragedije, praporščak Jago.

Othello je Desdemono s silo ugrabil četu in prišel zaradi tega pred beneški senat, kjer pa so se prav tedaj posvetovali o nevarnem turškem napadu na Ci-

per. Senat Othella sicer oprostí in mu prizna zvezo z Desdemono, a še tisto noč mora odjadrati na Ciper, da prežene Turke. Medtem skuje zlobni praporščak Jago peklenski načrt, kako uničiti Othellovo srečo s strupom ljubosumnosti, dasi Desdemona Othella v resnici ljubi in mu sledi celo na Ciper, kjer namestnik Montana že nestrpnost čaka na pomoč.

Ob slavni zmagi in izvršeni nalogi, prične delovati Jagov strup ljubosumja ki vzbudi v junaku Othellu pošast najbolj divje strasti uničenja najdražjega mu bitja, nesrečne Desdemone. Desdemona to sluti, ga prosi, roti in zagotavlja svojo zvestobo, a vse zaman. Podivjani Afričan jo neusmiljeno zadavi. Da je tragika še večja, nastopi še Jagova žena Emilija in tudi sama izpriča Desdemoni no nedolžnost.

To je ogradje dejanja. Prav tako kakor to, je pa mogočna psihološka globina dela, najbolj pa tragika konca. Drama terja zato od gledalca ves čas pozornost, ako hoče, da jo do dna razume in doume zlasti zaključek. Posebnost »Othella«, kakor večine ostalih Shakespearejevih del pa je tudi v tem, da privlačujejo s svojo globino neprestano znova in še po več predstavah.

Režiser g. Jože Kovič in igralci so se potrudili, da nam pripravijo res dostojno predstavo te nesmrtna umetnine.

-rc.

Sport

Smuški tek v pohorski metropoli

Smučarji, v nedeljo v Sv. Lovrenc na Pohorju, kateri Vas bo v naročju zasneženih pohorskih gozdov, s svojimi divnimi smuški tereni z vzhvičenjem pozdravili!

Tamkajšnje Tujskoprometno društvo priredi to nedeljo, 28. jan. 1940, svojo običajno klubsko smučarsko tekmo v teku

na 18 km (seniorji) in 7 km (juniorji), s pričetkom ob 14. uri. Start in cilj bosta v centru trga, pri hotelu »Jelen«.

Ugodne zveze z Mariborom. Od postaje Sv. Lovrenc na P. do trga Sv. Lovrenc na P. (5 km) se vrši reden avtobusni promet. Cena za osebo tja in nazaj je 10 din. Poselite zimsko metropolo Pohorja!

s Na državnem prvenstvu v alpski kombinaciji v Trzinu bodo nastopili 4 Mariborčani, člani tukajšnje podružnice SPD, in sicer lanski državni prvak v smuku Miran Cizelj, Franci Cop, Božidar Gajšek ter Mario Kobi.

s ISSK Maribor (zimski sport). Drevi ob pol 19. bo članski sestanek v klubskih prostorih Aleksandrova 3.

s SK Železničar bo imel svoj letošnji redni letni občni zbor v soboto, 27. januarja, ob 19. v dvorani na stadionu.

s ISSK Maribor bo poslal na podzvezno prvenstvo v skokih, ki bo 4. februarja v Liscach pri Celju, svoje skakače Fanelia, Legvarta, Marguča in Welleja.

s Revanžna nogometna tekma Berlin—Beograd bo 11. febr. v Berlinu.

s Smuško svetovno prvenstvo FIS-e je odpovedano. Po sporedu bi morale biti klasične discipline v Holmenkollenu, alpske pa v Rykanu.

s Mednarodno teniško prvenstvo Danske je prineslo presenetljiv rezultat. Danec Jacobsen je v semifinalu premagal Nemca Henkla s 3:6, 6:4, 6:3, v finalu pa Šveda Schröderja, favorita turnirja, s 7:5, 1:6, 7:5, 6:4.

n Ljudje zmrzujejo v Južni Srbiji. Te dni je zaradi silnega mraza zmrznilo v Južni Srbiji več ljudi, ki niso navajeni tako hude zime.

n Polarni slj v Sisku. Preteklo noč so v okolici Siska videli polarni slj, ki ga je spremljalo grmenje. Nočna svetloba je bila vidna samo nekaj sekund.

MALI OGLASI

CENE MALIH OGLASOV: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 par. najmanjša pristojbina za te oglase je din 5.—. Družbe, orkestri, dopisovalci in čestitkovski oglasi din 1.— po besedi. Najmanjši znesek za te oglase je din 10.—. Debelo tiskane besede so računalo dvofno. Oglasi davke za enkratno objavo znaša din 2.—. Znesek za male oglase se plačuje takoj pri naročilu, oziroma ga je vpisati v listno skupaj z naročilom ali pa po poštni poizvedbi na čekovni račun št. 11.409. Za vse oglede odzveve glede malih oglasov se mora priložiti znanaka za 2 dni.

Razno

MODRČKI

stezniki, rokavice, nogavice, damsko perilo načeneje pri S. Ketš-u, Stolna 1. 11406-1

SLADKORNO BOLNI!

Dobavitelj tukajšnje bolnice škarna Rakuša, Koroška c. 24 priporoča diabetikom sladko moko, suhor in kekse. Redna analiza vsakomur na pogled. 13870-1

SLADKO SENO

(pungretina), prvovrstno. 4000 kg. naprodaj. — Lašič Franjo, Slov. Konjice. 13878-1

Kupim

PIANINO

ali kratak klavir in železno najino kupimo. Pismene ponudbe na ogl. odd. »Večernik« pod »Društvo«. 13864-3

Prodaj

PRODAM POCENI

krasne knjige v platno in pol platno vezane, istotam dansko drsalne čevlje z drsal-kami. Wernig, Meljska 5-II. 13857-4

STANOVANJSKO OPREMO

prodajam in odstopim lokal v centru mesta, zelo pripraven za začetnika čevljarja ali krojoča. Karl Rainiš, Maribor, Meljska c. 68. 13872-4

TRGOVINA

špecerijska, vpeljana, z zalogo, premoga naprodaj. Vprašati Slovenska 20. 13874-4

Stanovanje

STANOVANJE

soba in kuhinja, oddam 1. februarja 1940. Studenci, Jurčičeva 17. 13863-5

Stanovanje išče

DRUŽINA BREZ OTROK

išče eno- ali dvosobno stanovanje v bližini glavnega kolodvora. Ponudbe »Kartona-ži«, Mlinska ul. 30-I. 13858-6

Sobo odda

GARSONJERO

s kopalnico oddam solidni, stalni stranki. Z opremo za 450 din. brez opreme za 400 din. Prešernova 30. 13871-7

OPREMLJENO SOBO

s posebnim vhodom oddam. Gregorc, Koroška 43-I. 13875-7

Sobo išče

SOBO

čedno opremljeno, strogo separirano, mirno, brez mčesa, južno sonce, iščem v vso postrežbo s 15. februarjem ali 1. marcem. Ponudbe z navedbo cene in pogojev na ogl. oddelk »Večernik« pod »Upokojenec«. 13809-8

Kam, kie?

PEVSKO DRUŠTVO »PLA-NINCA«

priredi pohorski ples 3. februarja v gostilni Tomše v Pekrah. 13856-17

Službo dobi

KROJAŠKEGA POMOČNIKA ali pomočnico sprejem takoj. Cankarjeva 10. 13855-9

Continental

na ugodne mesečne obroke

IVAN LEGAT

Maribor, Vetrinjska ul. 30 Ljubljana, Prešernova ul. 44

SAMOSTOJNO KUCHARICO

vajeno vsega, sprejem takoj k dvema osebam, Naslov v ogl. odd. »Večernik«. 13866-9

FRIZERKO

perfektno v stroki, sprejme P. Weiss, Koroška c. 52. 13876-9

IŠČEMO

izkušnega, samostojnega strgarskega delovodjo, več strgarjev, skoblačev, livarjev železa in kovin, reskarjev (frezerjev), strojnih ključavničarjev, kovačev, kotlarjev, mizarjev-modelirjev in orodjarjev. Dela se na akord, mezza po sposobnostih. Naj se javijo samo dobro kvalificirane osebe na upravo Tvorice vagonov, Slav. Brod. 13877-9

Zlato in srebro,

briljante, zastavljalne listke išče nujno za nakup

M. Ilgerjev sin,

Maribor, Gosposka ulica 15

Mariborčan želi

zamenjati

svojo posest za posest v GRAZU. Ponudbe pod »Zamenjava« na anončni zavod Sax, Maribor

Dipl. optik

E. PETELN MARIBOR - GRAJSKI TRG 7

MODERNI VOZICKI

BOGOMIR DIVJAK Ulica kneza Kocija 4

Posteljino perie

kem. čiščeno že po kg 8- din naprej tudi po brezkonkurenčni ceni pri

„Luna“

Maribor samo Glavni trg 24

OKASA

tablete

Pri spolni slabosti lahko poskusite

OKASA

tablete za moške

100 komadov din 220-— proti povzetju

Zastopnik: Lekarna

Mr. Rožman Miroslav

Beograd — Terazije

Ogl. reg. S. 5310 36

Priložnostni nakup damskih čevljev

od din 120- do din 160-—

Oglejte si stransko izlozbo trdke KING SHOE GOSPOSKA UL. 30